Menſſj

Slabikář

s Přjdawkem Wherským,

snadným způsobem sepsaný

od

Jana Fizele,

Sl. B. K. a Pr. w Štjtniku.

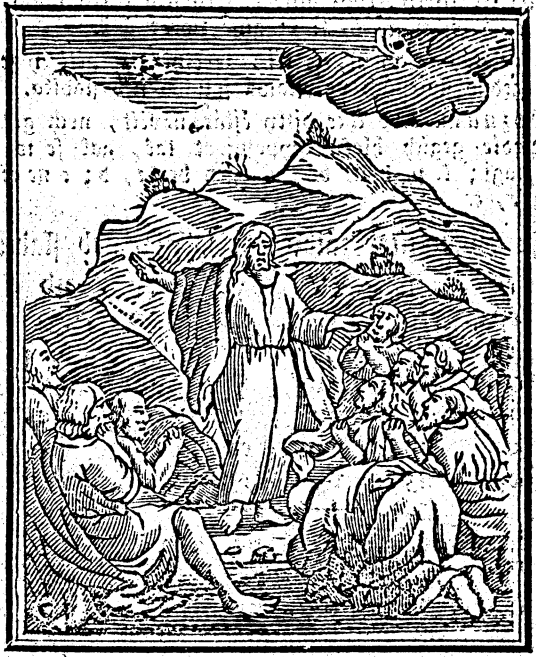

Gežíš, obraz wſſj maudrosti, Powzbuzugž tě ku pilnosti.

W Lewoči, 1843.

Wytiſſtěný v Jana Werthmüllera, nákladem ſpiſowatele a mnohow. muže Samuele Stržky, knihaře gelſſawſkého.

Slowenské malé litery gsau tyto:

i j y u v o a e. a e i j y o u v.
n m r x w l b t p k h ch ſ s ſſ
š f ff c d q g z.

Obyčegně se následugjcým pořádkem kladau:

a b c d e f ff g h i j k l m n o p
q r ſ s ſſ š t u v w x y z.

Některé litery, když gisté značky neb čárky magj, gsau měkké: č, ď, ě, ň, ř, š, ť: ž; giné twrdé ǧ ľ.

Z gedné, ze dwau, ze třj, ze čtyř, z pěti y ze ssesti liter w gedno složených powstáwá syllaba neb slabika.

Poznam. Kdo chce djtky čjtáť navčit, nech ge navčj litery podle gegich hlasu wypowjdat tak, gak se w čjtánj wypowjdagj; k. p. b ne bé, ale gen bez e, b; c ne cé, ale gen bez e, c.

I. Ze dwau liter záležegjcý syllaby neb slabiky.

ab	eb	ib	jb	yb	ob	ub	vb
ap	ep	ip	jp	yp	op	up	vp
af	ef	if	jf	yf	of	uf	vf
aw	ew	iw	jw	yw	ow	uw	vw
ac	ec	ic	jc	yc	jc	uc	vc
as	os	us	vs	es	is	js	ys
az	oz	uz	vz	ez	iz	jz	yz

eč	ič	jč	yč	uč	vč	ač	oč
eš	iš	jš	yš	už	vž	až	ož
id	jd	yd	ud	vt	et	ot	at
oď	uď	vď	eď	ať	iť	jť	yť
ug	ig	og	ag	ey	ay	oǧ	uǧ
uh	ih	oh	ach	ech	ých	jch	uch
uk	ik	ok	ak	ek	yk	jk	auk
el	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	an	un

REVIZE
Čís. přírůstku 101.5/10
Čís. inv. den. 314/62
Slovenská pedagogická [illegible]
451.01(9)(072)
1969

ba	be	bi	bj	py	po	pu	pau
fa	fe	fi	fj	wy	wo	wu	wů
cy	cý	ce	co	ſa	ſó	ſu	ſou
zy	zý	ze	zo	za	zá	zu	zů
či	čj	ſſa	ſſe	ſſu	ža	že	žau
dá	dy	dý	du	ro	tu	té	tau
di	dj	dě	da	ti	tj	tě	ta
ga	gi	gj	ge	ga	go	ky	ký
ka	ke	ku	ha	he	hy	ho	hau
che	chě	chy	chý	la	lau	me	mo
ro	ry	ri	ro	ta	tu	ro	ru

ab	ba	ep	pe	ow	wo	if	fy
oc	có	ic	cy	as	ſa	yz	zy
ad	dá	id	di	ot	to	at	tá
ig	gi	iď	dj	ach	cha	ak	ku
ar	ra	ič	čj	aſ	ſſa	až	ža

1. Cwičenj.

O-či-ma wi-dj-me na-ſſe tě-lo, ru-ce, no-hy, li-dj, do-my, ze-mi, ro-le, ho-ry, do-li-ny, ro-wi-ny, a gi-né wěcy; ru-ka ma dě-la-ti má-me to co či-ni-ti má-le-žj; no-ha-ma cho-dj-me po ze-mi; mo-gi ro-di-čo-wé mi-lj dá-wa-gj mi ſſa-ty, má-le-žj mi ge mi-lo-wa-ti, a co mi ká-žj dě-la-ti; le-ni-wj ne-má-me bý-ti. Uč-te ſe wy dě-ti, bu-de-te wě-děti: ſa-ma a-be-ce-da ti ro-zu-mu ne-dá; uč-te ſe od U-či-te-le to, če-mu u-čj, we-ſe-le; má-te či-ni-ti ho-to-wě, co žá-da-gj ro-di-čo-wé; a co od gi-né-ho wy žá-dá-te mj-ti, wy ta-ké gi-né-mu má-te to či-ni-ti.

A B C Č D Ď E F G Ǧ H Ch I K L M
a b c č d ď e f g ǧ h ch i j k l m

se. Kde kdo v-wáz-ne do bla-ta, gá to mj-sto rá-dě-gi hle-djm ob-gj-ti, a-bych též ne-v-wá-znul. A-bych te-dy ne-pa-dnul a ne-v-de-řil se, ne-mám sem y tam wsse-teč-ně bě-ha-ti, a-le do-bře hle-dě-ti, kam stau-pi-ti mám. — Gi-stý O-rec po-wě-děl swé-mu sy-náč-ko-wi, a-by ho-re ře-břj-kem ne-ssel, že leh-ce pad-nau-ti, a v-de-ři-ti se mů-že. Ten a-le swé-ho do-brého Ot-ce ne-po-slau-cha-ge, ssel ho-re po ře-břj-ku; než do-lů pa-del a po-ra-nil sy ru-ce y no-hy. To-mu se hle zle wo-dj, kdo Ot-ce, Mat-ku a V-či-te-le ne-po-slau-chá. Djt-ky te-dy ma-gj po-slau-cha-ti, a-by se gim dob-ře wed-lo.

Ne-čiň zle, a vg-deš zlé-ho. Ga-ká prá-ce, ta-ká plá-ce. Kdo v-mj do-bře či-ni-ti, a ne-či-nj, ten hře-ssj. Do-bré sa-mo se chwá-lj. Ga-ký člo-wěk, ta-ká řeč. Ne-nj kaž-dý zly, ko-mu se zle wo-dj. Jan-ko se v-čit mu-sý, má-li Ján co zna-ti. V-mě-nj lep-ssj gest, než pe-njze. Rad-ssj má-lo a do-bře, než mno-ho a zle. Ge-den ga-zyk má-me, než dwě o-či, v-ssi, že wjc wj-dět, sly-sset, než mlu-wjt, nám slu-ssj. Kdo ne-zná mlčet, ne-zná mlu-wit. Kde ne-nj káz-ně, tam nenj báz-ně.

III. Průchod k wjc než třjliternjm slabikám.

Byl byls ble bra blen blesk bdj bdjm bráz-djm. Chle chléb chme chmel chra chrám chrast chraust. Cma cmar ctj ctjm cno cnost. Čas část-ka čre črep čtwr-tek čtwrt. Dbá dbám dne dnes drau drauk drož-dj drozd. Fra fran-tow-ný. Ge gest gsy gsem ǧro ǧroš. Hle hleď hne hned hro hrob

N Ň O P Q R Ř S Š T Ť U V W X Y Z Ž.
n ň o p q r ř s ſſ t ť u v w x y z ž.

hrk hrſt hwěz-da hwěz-dář hwěz-dář-ſtwj. Kde kdež klj kljč kme kmen kment kne kněz kre kreſt. Les leſt liſt lauſſť. Má máſt mdlý mdlo-ba mlýn mni mnjm mra mrak mrt-wý mſti-tel mſtjm mzda. Nech nechť. Pau pauſſť ple plech pleſk pnj pnjk pra prach práz-noſt pſſen-ný ptá ptak. Rmau-tjm. Sám ſámť ſcho ſchod ſchnu ſchnauť ſchra ſchrán-li-wý ſchwa ſchwál-ný, ſhle-dám ſká-la ſkal-na-tý ſkla-dám ſklad ſkrow-ný ſláw-noſt ſmj ſmjch ſmr-kám ſmrt ſna ſnad ſpro ſtý ſproſt-noſt ſrd-ce ſrſt ſtra-tit ſtrach. Sen ſſen-kýr ſſenk ſſeſt ſſko-la. Tep-loſt tká tkám tkáč třj-ſkám třeſk twá twár. Wla wlas wlaſť wnu wnuk wſtá-wám wſtal wſtřj wſtřjc wzkřj-ſſe-nj wzkřjš. Zbi-rám zbjr-ka zkrá-tjm zkrát-ka zlý zloſt zpj-wám zpěw zrů-ſtám zrůſt zwlá-ſſtě zwláſſť. Žen žert žlab.

IV. Kauſky k dálegſſjmu cwičenj w čjtánj náležegjcý.

Gi-ſtý chla-pec ku ſwým ſpo-lu-v-če-dl-nj-kům tak-to pra-wil: O-neh-dy byl náš Pán Fa-rář v mých mi-lých Ro-di-čů, a me-zi gi-ným ſe ze-ptá-wal, či gá giž do Ško ly cho-djm, a či ſe y pj-ſat v-čjm? Při tom pak wy-pra-wo-wal, gak geſt to wel-mi po-třeb-né, a-by ſe dě-ti hned we mla-do-ſti čj-tať a pj-ſať do-bře na-v-či-li, a gak geſt to wel-mi ſſkod-né, geſt-li li-dé čj-tať a pj-ſať ne-zna-gj. Wy-pra-wo-wal (roz-prá-wěl) to-tiž, že gi-ſtý ná-den-njk prá-wě, když v gi-ſté-ho mě-ſſťa-na pra-cowal, do-ſtal z po-ſſty ge-den liſt, kte-rý on a-le ſám pre-čj-tať ne-wě-děl. Pro-tož pro-

ale On předce w celé kragině wssechnem rozkazuge. Celého lidského pokolenj Otec, Saudce, Král gest Bůh, genž w nebi bydlj, ale proto y na zemi wssecko widj a zná. Bůh nenj člowěk, ale gest samý čistý Duch, a tak se nemůže widěti. Mezy lidmi Otcowé, Saudcowé a Kralowé gsau gen lidé a zemjragj; ale Bůh gest wěčný, nikdy nezemře.

VI. O Bohu dále.

Gako nějakowého řemeslnjka z toho djla, které on wdělal, poznáwáme: tak y Pána Boha ze wssech wěcý, které on učinil, gestli ge náležitě powažugeme, poznati můžeme. To, co o Pánu Bohu my lidé wěděti, a gako se naproti němu zprawowati máme, napsáno nalezame w té knize, kterau Biblj swatau gmenugeme. Některé hlawnj wýpowědi z nj gsau následugjcý:

1. Synu! budeš-li chtjti, wycwičjš se, a oddáš-li maudrosti dussi swau, budeš ke wssému způsobný. Zamilugeš-li poslussenstwj, nabudeš rozumu, a naklonjš-li ucha swého, budeš maudrý. Mezy mnoztwj starců postaw se, a kdož gest maudrý, toho se drž. Každého rozmlauwánj pobožného rád poslaucheg, a přjpowjdky rozumné ať tobě negsau neznámé. V Syracha 6. kap. w. 33. 34. 35.

2. Což poznáno býti může o Bohu, známé gest lidem: Bůh zagistě zgewil gim. Nebo newiditelné wěcy geho hned ode stwořenj swěta po wěcech učiněných rozumem pochopeny bywagj, totiž ta geho wěčná moc a Božstwj, tak aby oni byli bez wýmluwy. Pawel Ap. k Rjm. k. 1, 19. 20.

3. Wſſeliký dům vſtawen bywá od někoho, ten pak, ktery wſſecky tyto wěcy vſtawěl, Bůh geſt. Pawel Ap. k Židům k. 3. w. 4.

4. Wjme, že modla na ſwětě nic nenj, a že nenj giného žadného Boha, než geden. My máme gediného Boha Otce, z něhož wſſecko, a my w něm, a gednoho Pána Geżiſſe Kryſta, ſkrze něhož wſſecko, y my ſkrze něho. Paw. Ap. 1 ku Koryntſkým 8. 4. 6.

5. Ty, o Bože ſylný! neoblibuges bezbožnoſti, nemá mjſta v tebe (neljbj ſe tobě) neſſlechetnjk. Žalm 5, 5

6. Kryſtus nám pozůſtawil příklad, abychom naſledowali ſſtepěgj geho. 1 Petra k. 2, w. 21.

7. Synu můg! geſtliżeby tě namlauwali hřiſſnjcy, nepřiwolůg — nechoď s nimi. Přiſſlowj k. 1, w. 10.

8. Bůh odplatj gednomu każdému podle ſkutků geho. Neboť nenj přigjmánj oſob v Boha. k Rjm. 2, 6. 11.

9. Kpo vmj dobře činiti, a nečinj, hřjch má. Jakub 4. 17.

10. Lépe ſe má chudý, zdrawý a ſylný, nežli bohatý na těle ſwém ztrápený. Zdrawj a čerſtwoſt lepſſj geſt nad wſſeliké zlato, a tělo ſylné lepſſj geſt, nežli zbożi neſčiſelné. Nenj bohatſtwj lepſſjho nad zdrawj těla, a nenj potěſſenj nad radoſt ſrdce. Syrach 30, 15. 16. 17.

11. Mnohému zlému wěj zahálka. Syr. 33, 28.

Desatero Božj Přikázanj.

Prwnj: Gá sem Pán Bůh twůg; nebudeš mjti Bohů giných předemnau.

Druhé: Newezmeš gména Pána Boha twého na darmo.

Třetj: Pomni, abys den swátečnj swětil.

Čtwrté: Cti Otce swého, y Matku swau, aby dobře bylo tobě, a abys dlauho žiw byl na zemj.

Páté: Nezabigeš.

Šesté: Neseſmilnjš.

Sedmé: Nepokradeš.

Osmé: Nepromluwjš proti bližnjmu swému křiwého swědectwj.

Dewáté: Nepožádáš domu bližnjho swého.

Desáté: Aniž požádáš manželky geho, ani služebnjka, ani děwky, ani wola, ani osla, ani ničehož, což geho gest.

Tatoť gsau, o Bože, twá přikázanj! Ach deg, ať ge y dnes y wždycky ochotně zachowáwám, a dopomáheg mi sám k tomu, o Otče náš, který gsy w nebesých; poswěť se gméno twé; přigď králowstwj twé; buď wůle twá gako w nebi, tak y na zemi; chléb náš wezdegšj deg nám dnes; a odpuść nám nasse winny, gakož y my odpaussťjme nassjm winnjkům; y newwoď nás w pokaussenj, ale zbaw nás ode zlého: nebo twé gest králowstwj, y moc y sláwa na wěky wěků, Amen.

Sláwa buď Pánu Bohu Otcy, y Synu y Duchu swatému, gakož byla na počátku, y nynj, y wždycky až na wěky wěků, Amen.

Modlitba před gjdlem, neb gedenjm.

O gediný Bože náš!
Ty potřeby nasse znáš:
Degž darů twé miloſti,
Užjwati w mjrnoſti.

Po gjdle aneb gedenj.

Bože! tys nás rozličnými
Žas nasytil darmi swými:

Za to my twé welebnosti
Djky wzdáwáme s wděčnostj, Amen.

Modlitby Wěčernj.

Páne Bože a Otče můg nebeský! ay opět z milosti a pomocy twé přežil sem geden den na tomto swětě: buď y za to gméno twé swaté pochwáleno a zwelebeno nynj y na wěky, Amen.

Půgdu spati,
Deg mi wstati
O můg Bože!
Z mého lože,
W ránnjm čase
W zdrawj zase,
Bych radost měl,
A k prácy ssel,
K twé cti, chwále
Žiw gsa stále;
Wěřjm, Páne,
Že se stane, Amen.

O můg milostiwý Bože!
Giž se beru na mé lože
We gménu twém předůstogném
Wssemu stwořenj welebném,
Gá nesmjm toho gistiti,
Buduli do rána žiti:
Protož tobě, Otče milý,
Poraučjm se w tuto chwjli
S tělem, s dussj, se wssjm což mám,
Tobě Bože se oddáwám,
Deg pokogné spočjwánj,
Wssem mým audům k občerstwenj.
Sessliš Angely k ochraně,
Ať odpočjwám pokogně.
Giž přestaň wssecko mysslenj,
A přispěg snjčku ljbezný,
Ať vsnu pokogně tjsse
We gménu Pána Gežjsse, Amen.
Otče náš, genž gsy a t. d.
Sláwa buď Pánu Bohu ꝛc.

A B C Č D Ď E F G H CH I J K L
a b c č d ď e f g h ch i j k l

Některá přjslowj a propowědenj we werssjch.

Ani Pán Bůh nemůž wšeckým uhowěti: Gak můžčlowěk wůli wšech činit uměti?

Co se z mládi naučjme, to i w sešlém wěku wjme.
Čemu kdo zwyká w mladosti, to činj y we starosti.
Dobřj zlého se warugj, proto že dobré milugj.
Ewa, z řebra učiněná, byla w swětě prwnj žena.
Faleš které srdce rodj, samo sobě neywjc škodj.
Gak djtky wychowáwáme, také syny, dcery máme.
Hned z mládi počne prliti to, co má žihlawau býti.
Jan gestli chce známost mjti, musý se Janka učiti.
Kdo s lidmi zlými obcuge, gen se od nich nakažuge.
Lepšj gest uměnj s cnostj, než wšecky giné přednosti.
Mjrnost we wšem wýborná gest, dáwá žiwot, zdrawj a čest.
Newděčnost swau ohawnostj přewyšuge wšecky zlosti.
O kom, že mnoho lže, wjme, welmi málo mu wěřjme.
Poslušnost nám plodj štěstj, neposlušnost gen neštěstj.
Radost se hned w žalost měnj, když přinášj ubljženj.
Skrz lowenj ryb a ptákú mnoho zahynulo žákú.
Štěstj přátelstwj wzbuzuge, neštěstj pak ho průbuge.
Ten swých djtek nemiluge, kdo gim we wšem powoluge.
U swětě přjzeň, čest, chwála gest negistá a nestálá.
Wjce platj bohabognost, nežli wšeckých wěcý hognost.
Y gedná owce prašiwá celé stado nakazýwá.
Zlj gen tam zlého nečinj, kde ge widět mohau ginj.
Žáděný nemůže tak zlý být, by se nemohel naprawit.

Od psa pohryzený Pawel.

Pawel rád psy dráždjwal, a gjné djtky nawázel, aby to též činily. Když on po dědině šel, hned ho psy

M N O P Q R S Š T U V W X Y Z Ž.
m n o p q r s š t u v w x y z ž.

poznali a naň welice štěkali. Tjm drázděnjm se psy w té dědině welice gedowitými stali, a tu y tam djtky pohrýzli. Pawel se z toho gen smál. Ale co se mu gednau stalo? Geho Otec ho do mlýna poslal, kdež mlynařůw pes, kterého on na řetězy uwázaného často draždjwal, z řetěze puštěn byl. Sotwa Pawla widěl, y hned naň hněwiwě skočil, dolů ho strhnul a ukrutně hrýzel. Bylby ho bez pochyby roztrhal, kdyby mlynář nebyl hned přiskočil a geg neobránil. — Djtky! nedráždite psů, maček, kohautů, ani žádného živočicha, tjm méně lidj, nechceteli, aby wám gakýmkoli způsobem uškodili.

Wilém Ondřege o oko připrawil.

Wilém kamenjm rád házel. Geho Rodičowé mu to sice přjsně zbránili; on předce, kde od nich nebyl widjn, pořád házel, a mnohým okna wybil. Rodičowé geho měli dosti y hněwu y nákladků, když musyli za wybitá okna platiti. Gedenkrát Wilém ze dwora přes zeď (múr) kamenjm tagně házel; právě tehdáž sausedůw Ondřeg wen byl wyšel, a na dwoře stal, gemužto kamen od Wiléma zahoděný právě (přjmo) do oka padel, tak že mu ono hned wyteklo. To bylo hrozné neštěstj. Saudce (rychtář) u kterého Wiléma obžalowali, hned ho skrze drába (hajduka) chytit a pruti náležitě šibati rozkázal. K tomu geho Rodičowé musyli nešťastnému Ondřegowi mnoho platit. Sám pak Wilém, y když giž starý byl, kdykoli se s Ondřegem sešel, wniteřnj nepokog cytil, nebo mu swědomj geho řjkalo, že on skrze swau swéwolnost a neposlušnost Ondřege o oko připrawil. Tú on w sobě mluwil: pro Boha, co sem to wykonal!

mit tenni illik; lábainkkal járunk a' földön. Az én édes Szülőim adnak nekem ruhát, ételt, italt, és minden egyéb szükséges dolgokat: azértis illik őket szeretnem és a' mit parancsolnak, tennem. Nem illik lomhákmak lennünk. Tanúljatok gyermekek, fogtok valamit tudni; maga ábéczé egyedül nem tesz titeket eszesekké. Tanúljatok Tanitótoktól azt, a' mire titeket tanit. Tegyétek-meg örömest azt, a' mit Szülőitek tőletek kivánnak; és a' mit ti mástól kivántok, nektek-is kell azt másokkal tenni.

---

2. Gyakorlás. 2. Ćwjčenj.

A' szülőktől lehet az várni, hogy ők igyekezzenek csak azt cselekedni illőleg, a' mit tenniek kell. A' mely jót hát nekünk Atyánk vagy Anyánk parancsol, azt kell örömöst cselekednünk, és a' mit ők tiltanak, nem kell tennünk. Minden nap kell valami jót megtanúlnunk; az hozni fog aztán nekünk és másoknak-is nagy hasznot. Hogy vidám lehess és alkalmatos, csak tanúlj szorgalmatosan, leszel bizonyosan. Tedd, a' mit parancsolnak hűséges szülőid azért, mivel tégedet szeretnek, így nyugodalmas leszel. Sőt lesz gyönyörűséged, és békességes életed, ha fogod azt cselekedni másokkal, a' mit te tőlök kivánsz; ekképen jó dolgod is lehet.

---

3. Más gyakorlás. 3. Giné ćwičenj.

Füleinkkel hallunk és szemeinkkel látunk különbféle dolgokat. A' mit szokott látni a gyermek anyától vagy atyától, azt ő-is akarja cselekedni. Mi rosszat beszélnek és tesznek mások, az ne ta-

nitson minket rosszúl beszélni és cselekedni. Mert nyelvünk és kezünk azért van, hogy csak azt beszéljük és tegyjük, a' mi jó. Ha valaki megbotlik, leesik, meg-üti magát, és én azt látom: kell-e nekem-is vakúl futnom, hogy essemle és vérezzem meg orromat? En inkább vigyázok, hogy ne kellene leesnem és magamat megütnem. A' hol valaki a' sárban megakadott, én azt a' helyet inkább elkerülöm, hogy szinte meg ne akadjak. Hogy tehát ne essem-le 's meg ne üssem magamat: nem kell imitt amott vigyázatlanúl futosnom, de jól megnéznem, hova kell lépnem. — Egy atya megmondta fiacskájának, ne menne-fel a' lajtorjára, hogy könnyen le eshetik és megütheti magát. De ő a' jó atyjának nem engedelmeskedvén, fel-ment a' lajtorján; hanem leesvén megsebesítette kezeit és lábait. Imé annak nincs jó dolga, a' ki atyját, anyját és tanitóját nem hallgatja. Gyermekeknek hát kell engedelmeskedni, hogy jól legyen dolgok.

Ne tégy rosszat, és elkerűlsz rosz következéseket. A' ki tud jót cselekedni, és nem cselekszi azt, vétkezik. A' jó maga magát dicséri. Minő az ember, ollyan a' beszéde-is. Nem mindenik rosz, a' kinek rosz dolga van. Jancsinak kell tanúlni, ha János akar valamit tudni. A' tudomány jobb, mint a' pénz. Jobb kevés és jól, mint sok és rosszúl. Egy nyelvünk van, de két szemünk, fülünk, hogy többet latnunk, hallanunk, mint beszélnünk illik. A' ki nem tud hallgatni, nem tud szólni. A' hol nincs fenyiték, ott nincsen félelem.

nak Németek, Tótok, Oláhok, Oroszok, Görögök, Örmények, Ráczok, 'Sidók és Czigányok. Minden Nemzeteket együtt gondolván, Emberi Nemzetnek mondunk.

Minden háznál van egy első, a' ki a' többinek parancsol. Ezt hívják Gazdának, és ilyen szokott lenni az Atya. Az egész falunak, városnakis van ilyen elsője, a' kit Bírónak hívnak, és ez olyan a' faluban, városban, mint a' gazda vagy Atya a' háznép közt. Az egész országnak elsőjét hívák Fejedelemnek, Királynak, Császárnak, és ez az egész Országnak Gazdája, Atyja. A' Királyt csak azok látják, a' kik közel vagynak hozzá, de azért az egész országban mindennek parancsol. Az egész emberi nemzetnek Atyja, Bírája, Királyja az Isten, a' ki az égben lakik, de azért a' földönis mindent lát és tud. Az Isten nem ember, hanem tiszta lélek, és igy őtet nem lehet látni. Az emberek közt atyák, birák, királyok is csak emberek, és meghalnak; de az Isten örökké való, és soha meg nem hal.

D. M. A. B. C. K.

---

6. Az Istenről tobább. O Boha dále.

Miképpen valami Mesterembert megismérhetünk az ő munkájából, úgy az Istentis megismérhetjük azon dolgokból a' melyeket alkotott. Azt, a' mit mi emberek az Istenről tudhatunk, és miképpen kell viselnünk magunkat eránta, találjuk megírvá azon könyvben, melyet szent Bibliának nevezünk. Ennek némely főmondásai következendők.

1. Fiam! ha kivánod, meg tanitatol, és ha bölcseségnek adod elmédet, lészesz mindenhez alkalmatos. Ha megszereténded az engedelmességet, lészesz értelmes, és ha figyelmetes leendesz füleiddel, bölcs lészesz. A' vén embereknek sokaságában állj, és a' ki bölcs, ahhoz adjad magadat. Minden isteni dolgokról való beszélgetést kivánj hallani és példa beszédeknek értelmében tudatlan ne légy. Sirák 6, r. 32. 33. 34. v.

2. A' mit az Isen felől tudni lehet, nyilván vagyon az emberek között; mert az Isten nékiek megjelentette. Mert a' mi Istenben láthatatlan, az ő örökkén való hatalmassága és Istensége, az ő alkotványiból a' világnak teremtésétől fogva megesmértetvén, megláttatnak, hogy ők menthetetlenek legyenek. Rom. 1, 19. 20.

3. Minden ház készittetik valaki által, a' ki pedig mindeneket elkészít, Isten az. 'Sid. 5. 4.

4. Tudjuk, hogy a' bálvány semmi e' világon, és hogy nincsen más Isten, hanem csak egy Istenünk vagyon, az Atya, kitől mindenek, és mi is abban vagyunk; és egy Urunk, a' Jézus Krisztus, ki által mindenek vagynak, és mi is ő általa. 1. Kor. 8, 4. 6.

5. Nem oly Isten vagy Te, ki gyönyörködjél a' hitetlenségben, nem lakik Te nálad a' gonosz. 'Sólt 5, 5.

6. Krisztus hagyott minékünk példát, hogy az ő nyomdokit kövessük. Szent Péter Apost. köz. 1. lev. 2, 21.

Igen szépen kérem az urat.
Welmi pěkně Gich prosým.
Köszönöm alázatosan az Urnak.
Děkugi ponjžené.
Hogy nyugodott az Úr?
Gakž odpočjwali?
Igen jól, kedves barátom.
Welmi dobře, milý přjteli.
Jó egészségére kivánom az Úrnak az éjjeli nyugodalmat.
K dobrému zdrawj Gim winssugi nocnj odpočinek.
Köszönöm szívesen.
Děkugi srdečně.
Mitől van tehát, hogy oly sokáig az ágyban marad az Úr?
Odkud gest tedy to, že tak dlauho w poſteli zůſtáwagj?
Későn mentem aludni.
Pozdě sem ſſel ſpát.
Mert némelly jó barátim késtek nálam,
Nebo někteřj mogi dobřj přátele ſe u mně u pozdili,
De már felkelek,
Ale giž wſtanu.
Valóban fel lehet már kelni, mert nyólczra já az óra.
W prawdě giž mohau hore wſtati, nebo gde na oſmau hodinu.

Számok. Počty.

1	I	geden,	egy.
2	II	dwa,	kettő.
3	III	tři,	három.
4	IV	čtyři,	négy.
5	V	pět,	öt.
6	VI	ſſeſt,	hat.
7	VII	ſedem,	hét.
8	VIII	oſem,	nyólcz.
9	IX	dewět,	kilencz.
10	X	deſet,	tíz.
11	XI	gedenáct,	tizenegy.
12	XII	dwanáct,	tizenkettő.
13	XIII	třináct,	tizenhárom.
14	XIV	čtrnáct,	tizennégy.
15	XV	patnáct,	tizenöt.
16	XVI	ſſeſnáct,	tizenhat.
17	XVII	ſedemnáct,	tizenhét.
18	XVIII	oſemnáct,	tizennyólcz.
19	XIX	dewatnáct,	tizenkilencz.
20	XX	dwacet,	húsz.
21	XXI	dwacet geden	huszonegy.
30	XXX	třicet,	harmincz.
40	XL	čtyřicet,	negyven.
50	L	padeſát,	ötven.
60	LX	ſſedeſát,	hatvan.
70	LXX	ſedemdeſát	hetven.
80	LXXX	oſmdeſát,	nyólczván.
90	XC	dewadeſát	kilenczven.
100	C	ſto,	száz.
200	CC	dwaſto,	kétszáz.
300	CCC	třiſto,	háromszáz.
400	CCCC	čtyřiſto,	négyszáz.
500	D	pětſet,	ötszáz.
600	DC	ſſeſtſet,	hatszáz.
700	DCC	ſedemſet,	hétszáz.
800	DCCC	oſemſet,	nyólczszáz.
900	DCCC	dewětſet,	kilenczszáz.
1000	M	tiſýc,	ezer.

Slovenska pedagogicka kniznica
Bratislava.

Mus 118